

ASSEMBLEE VAN DE WEST-EUROPESE UNIE
Verslag van het tweede gedeelte van de 53e zitting van de Assemblée
Parijs, 3-5 december 2007

Het tweede gedeelte van de 53e zitting vond plaats onder het Portugese voorzitterschap van de Raad van de WEU, dat aanving op 1 juli 2007. Frankrijk zal het voorzitterschap van de WEU waarnemen vanaf 1 januari 2008.

Tijdens de zitting hebben de volgende prominenten de Assemblée toegesproken:

- De h. João MIRA GOMES, Staatssecretaris voor landsverdediging en maritieme zaken, Ministerie van defensie van Portugal, vertegenwoordiger van het Portugese voorzitterschap van de WEU/EU
- Dr. Patricia SANDERS, Adjunct-directeur van het Agentschap van antiraketdefensie van de Verenigde Staten, Pentagon, Washington DC
- De h. Vecdi GÖNÜL, Minister van defensie van de Republiek Turkije
- De h. Mowafak ABBOUD, Ambassadeur van de Republiek Irak in Frankrijk
- Mevr. Christine ROGER, Permanent vertegenwoordigster van Frankrijk bij de Raad van de WEU en bij het Politiek en veiligheidscomité van de EU (die de toespraak heeft voorgelezen van de h. François Fillon, Eerste minister van de Franse Republiek), vertegenwoordiger van het aantredende Franse voorzitterschap van de WEU
- De h. Andrej ŠTER, Staatssecretaris bij het ministerie van Buitenlandse zaken van Slovenië, vertegenwoordiger van het aantredende voorzitterschap van de EU

* * * * *

Onderzoek van nieuwe geloofsbrieven

De Assemblée is overgegaan tot de geldigverklaring van de geloofsbrieven van de vaste leden en plaatsvervangers van de nieuwe Belgische delegatie.

De nieuwe Belgische delegatie is als volgt samengesteld:

Vaste leden

De h. Luc Van den Brande, CD&V N-VA

De h. Philippe Monfils, MR

De h. Paul Wille, Open Vld

De h. Luc Goutry, CD&V N-VA (*)

De h. Daniel Ducarme, MR

De h. André Flahaut, PS

De h. Hendrik Daems, Open Vld

Plaatsvervangers

De h. Karim Van Overmeire, VB
Mevr. Miet Smet, CD&V N-VA
De h. Yves Leterme, CD&V N-VA
De h. Geert Lambert, sp.a-spirit
De h. Gerolf Annemans, VB
De h. Peter Leyman, CD&V N-VA
De h. Bruno Tobback, sp.a-spirit

(*) De h. Luc Goutry werd eveneens verkozen als Belgische Ondervoorzitter van de Assemblée.

* * * * *

Tijdens de zitting heeft de Assemblée verslagen besproken en teksten goedgekeurd over volgende onderwerpen:

De bewaking van de zeegrenzen van Europa – antwoord op het jaarlijks verslag van de Raad (Verslag C/1986 (*) van de h. João Mota Amaral: Aanbeveling 806)

De Assemblée is van mening dat de toename van illegale activiteiten op maritiem gebied, met name de drughandel, het vervoer van clandestiene immigranten en de zware vervuiling door koolwaterstof, het belang aantoont van de bewaking van de maritieme grenzen van Europa.

De Assemblée drukt op de noodzaak van een brede aanpak voor informatiedeling op het niveau van alle Europese actoren betrokken bij de maritieme bewaking. Zij betreurt het gebrek aan coördinatie tussen de actoren actief op zee, alsook tussen de verschillende burgerlijke en militaire agentschappen en administraties van de EU-Lidstaten, en hekelt de versnippering en het gebrek aan interoperabiliteit tussen de systemen en de informatie inzake de situatie van schepen op zee.

De Assemblée onderstreept de belangrijke rol van het Europees Agentschap Frontex, dat de operationele samenwerking coördineert inzake het beheer van de externe land- en zeegrenzen van de Lidstaten.

In haar aanbeveling formuleert de Assemblée concrete maatregelen om de Europese aanpak efficiënter te maken door een beter gebruik en een meer doorgedreven coördinatie van de beschikbare burgerlijke en militaire middelen, met inbegrip van het beroep op satellieten, met eerbiediging van het subsidiariteitsprincipe en van de nationale soevereiniteit.

Zo stelt zij de harmonisatie voor van de structuren en reglementen van de EU-Lidstaten, de interconnectie van de verschillende systemen van nationale lokalisering en van de nationale databanken, alsook het beroep op het Satellietcentrum van de EU in Torrejón (Spanje) voor de opvolging van de maritieme bewegingen en de verhoging van de fondsen voor de modernisering van de uitrusting.

(*) Dit verslag volgt op een seminarie dat op 18 september jl. werd gehouden in Lissabon, in de zetel van het Portugese parlement, op uitnodiging van de h. Jaime Gama, Parlementsvoorzitter. Aan het seminarie namen zo'n 250 personen deel (politieke verantwoordelijken, militairen, diplomaten, industriëlen) van meer dan 25 Europese landen.

De vraag van Georgië tot integratie in de Euro-atlantische structuren (Verslag C/1980 van de h. Pedro Agramunt Font de Mora: Aanbeveling 807)

De integratie in de Euro-atlantische structuren bekleedt een prioritaire plaats op de agenda van de buitenlandse politiek van Georgië. Het land is er zich van bewust dat de toetreding tot de EU niet voor de nabije toekomst is, maar het beleid van goed nabuurschap van de EU biedt reeds vele mogelijkheden voor een dialoog met de EU.

Voor wat betreft de relaties met de NAVO, hoopt Georgië dat haar ambitie en betrachtingen om volwaardig lid te worden sneller ingelost kunnen worden. Momenteel is het land met de NAVO verbonden in een “versterkte dialoog” en in een “individueel actieplan voor partnership”, maar het hoopt om tijdens de NATO-Top in Boekarest in april 2008 in aanmerking te komen voor een “Actieplan voor toetreding”.

In haar aanbeveling vraagt de Assemblee aan de EU om haar inspanningen te verdubbelen om Georgië te helpen bij het verwezenlijken van haar hervormingen in de richting van een democratie en een markteconomie, alsook om de uitwerking aan te moedigen van een nieuw partnership met Rusland en om een grotere financiële en technische steun te geven aan projecten in de gebieden waar de Ossetische en Abchazische bevolkingen wonen.

De Assemblee onderstreept dat Georgië een belangrijke rol speelt voor de EU en dat het aan Europa is om het land te helpen om een evenwicht te vinden in haar relaties met Rusland en andere landen teneinde de stabiliteit en de vooruitgang te bevorderen.

Er dient op gewezen te worden dat Georgië enerzijds sterk afhankelijk is van Rusland voor haar energiebevoorrading en, anderzijds, dat het land van groot strategisch belang is voor Europa als doorvoerland voor petroleum en gas afkomstig van de Kaspische Zee.

De toekomst van de nucleaire niet-proliferatie (Verslag C/1982 van de h. Charles Goerens: Aanbeveling 808)

In het licht van de mislukking van de toetsingsconferentie van het non-proliferatieverdrag (NPT) in 2005 en van het gedrag van landen zoals Noord-Korea en Iran die de verdragen niet naleven, stelt de Assemblee vast dat de hele onderliggende filosofie van de non-proliferatie gebaseerd op die verdragen op de proef gesteld wordt.

Rekening houdend met de aanspraak van die landen, en van andere, op het recht om kerntechnologie te gebruiken voor burgerlijke doeleinden, vraagt de Assemblee zich af of de controlemaatregelen versterkt dienen te worden.

In haar aanbeveling, komt de Assemblee tot de conclusie dat het inderdaad nodig is om, op internationaal vlak, niet alleen de controle op kernmateriaal te verhogen, maar ook die op de ermee samenhangende civiele en militaire technologie en van de lanceringsystemen (raketten). Inzake kernenergie dient er tevens een algemeen systeem uitgewerkt te worden dat ook de toegangsmodaliteiten tot kernbrandstof omhelst. Vermits het NPT aan de ondertekenende landen het recht verleent om civiele kernenergie te ontwikkelen, dient er een systeem gevonden te worden dat de toegang tot die technologie mogelijk maakt met de nodige waarborgen voor controle en transparantie. Daarvoor dienen de inspanningen inzake ontwapening te worden vernieuwd. De Assemblee is er zich van bewust dat de politieke visie van een wereld zonder kernwapens een doelstelling op lange termijn blijft.

Inzake Iran wil de Assemblee de Hoge vertegenwoordiger van de EU, de h. Javier Solana, aansporen om na te denken over nieuwe middelen om Iran ervan te overtuigen haar verrijkingsprogramma te wijzigen opdat de inspecteurs van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) toezicht zouden kunnen houden op de vreedzame aard van de kernactiviteiten van dat land.

In zijn interventie heeft *volksvertegenwoordiger Daniel Ducarme* gewezen op het belang van het debat over de noodzaak van een nieuwe internationale nucleaire orde. Hij heeft punt 7 van de aanbeveling op de voorgrond gesteld waarin wordt gevraagd om besprekingen aan te moedigen tussen de 27 EU-leden over het belang van de nucleaire afschrikkingsmachten voor de Europese veiligheid, hetgeen, volgens hem, een essentieel punt is voor de toekomst van het Europese veiligheidsbeleid. Voor de spreker is de vraag niet te weten of de andere leden van de Unie bereid zijn om bij te dragen tot het programma, ook financieel; de vraag is wel te weten of het Verenigd-Koninkrijk en Frankrijk bereid zijn om het element van de kernmogendheid op te nemen in het Europees veiligheids- en defensiebeleid. Hij onderstreepte dat dit het wezenlijke element is voor een nieuwe internationale orde: hierdoor moet Europa volwaardig kunnen meetellen in de multilaterale onderhandelingen.

De spreker heeft eveneens gewaarschuwd voor de dubbelzinnigheid in het gedrag van Rusland, meer bepaald wat betreft de centrale van Bouchehr. Hij heeft zich ten andere de vraag gesteld of er, wanneer er gepraat wordt over Iran, niet een gelijkaardige boodschap moet vertrekken naar de Russische overheden.

Volgens hem moet de EU ervoor zorgen dat zij sterk staat ten opzichte van Rusland, dat zij haar rechten doet gelden ten opzichte van de Verenigde Staten en, vooral, dat zij haar eigen defensie vorm geeft in een multilateraal kader.

De transatlantische uitdagingen inzake veiligheid (Verslag C/1981 van de h. Michael Hancock: Aanbeveling 809)

De Assemblee vertrekt van de vaststelling dat de belangrijkste internationale uitdagingen op het gebied van veiligheid waarmee de wereld de dag van vandaag geconfronteerd wordt, grondig verschillen van de traditionele militaire bedreigingen. Zij herinnert eraan dat, op wereldvlak, het terrorisme de grootste bedreiging vormt voor de stabiliteit en de vrede, en drukt op de gevaren van de proliferatie van massavernietigingswapens.

De Assemblee meent dat de EU en de Verenigde Staten momenteel de twee belangrijkste wereldspelers zijn om die nieuwe bedreigingen aan te gaan, maar wijst er tevens op dat het opduiken van nieuwe economische en politieke supermachten zoals China en Rusland betekent dat die landen in de toekomst eveneens zullen willen meepraten over die kwesties.

In haar aanbeveling vraagt de Assemblee aan de EU om een reeks maatregelen aan te nemen om de transatlantische betrekkingen op het vlak van defensie en veiligheid te bevorderen. Zo nodigt de Assemblee de NAVO en de EU uit om hun dialoog te verdiepen met het oog op een betere samenwerking om hun synergieën inzake civiel en militair crisisbeheer ten volle te benutten.

De Assemblee meent dat Europa een consensus moet bereiken over de veiligheidsuitdagingen op wereldschaal om het vertrouwen van het brede publiek te

winnen; en dat zij gebruik moet maken van haar invloed om een duurzame regeling te vinden voor het toekomstige statuut van Kosovo.

Europa zou tevens een antiraketsysteem dienen te ontwikkelen dat beantwoordt aan de Europese belangen, dat interoperabel is met het defensief antiraketsysteem (BMDS) van de Verenigde Staten en dat verzoenbaar is met de Russische samenwerkingsvoorstellen. De EU wordt uitgenodigd om in Afghanistan nauwer samen te werken met de Verenigde Staten om de lokale drugsindustrie aan te pakken en tevens om de investeringen te verhogen voor de verschillende technologieën bedoeld om de nieuwe veiligheidsbedreigingen aan te gaan.

Europa en de vredeshandhavingsmissies in het Midden-Oosten (Verslag C/1985 van de h. Dario Rivolta: Aanbeveling 810)

De Assemblee spreekt zich uit voor de versterking van de Europese vredeshandhavingsmissies in het Midden-Oosten, meer bepaald in Libanon en de Palestijnse gebieden. Zij doet de aanbeveling om te overwegen een nieuwe autonome civiel-militaire assistentieoperatie op te zetten voor de veiligheid in de Palestijnse gebieden ter ondersteuning en ter versterking van de Palestijnse Autoriteit, en dat in het raam van de toepassing van de beslissingen genomen tijdens de Conferentie in Annapolis in november 2007.

De Assemblee is tevreden met het belangrijke aandeel van de nationale Europese strijdkrachten in FINUL II dat onder VN-gezag wordt ingezet in Libanon. Zij betreurt het evenwel dat de afwezigheid van een eenvormig politiek standpunt van de Europeanen in 2006 verhinderd heeft dat de EU een autonome militaire missie zou voeren naast FINUL II, zoals dat wel het geval was voor de Democratische Republiek Congo (EUFOR RD Congo) in 2006.

De Assemblee doet de aanbeveling om het nationale beleid inzake Libanon en de Palestijnse gebieden beter te coördineren en zo de rol van de EU te versterken voor de uitwerking van de regeling van de huidige crisissen, met het voorafgaand akkoord van de betrokken partijen. Zij wenst dat elkeen waakt op een beter evenwicht van de inzet van de Europese Staten in de militaire missies van crisisbeheer, in het Midden-Oosten en in andere gebieden, om te verhinderen dat bepaalde landen meer gevaar zouden lopen dan andere. Op operationeel vlak dringt de Assemblee eens te meer aan op de noodzaak van de harmonisering van de verbintenisregels tussen de verschillende nationale contingenten, vermits dat de operationele efficiëntie van de actie op het terrein versterkt.

De terroristische activiteiten op de grens tussen Turkije en Irak (Verslag C/1994 van de h. Robert Walter: Aanbeveling 811)

De Assemblee herinnert eraan dat Turkije, kandidaat voor toetreding tot de EU, klaar staat om zich aan de kant van de EU te scharen in de strijd tegen het terrorisme, en dat het land deelneemt aan de operaties in het raam van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB).

De Assemblee herinnert er tevens aan dat de EU de Partij van Arbeiders van Koerdistan (PKK) sinds 2002 op de lijst van verboden terroristische organisaties heeft geplaatst, en

dat de EU reeds verschillende keren het recht van Turkije gesteund heeft om haar burgers te verdedigen tegen terroristische aanvallen.

In haar aanbeveling betuigt de Assemblee haar steun aan Turkije in de strijd tegen de PKK, maar zij is tevens van mening dat de EU het land moet aansporen om het Koerdische probleem in zijn geheel aan te pakken en zich te onthouden van elke buitensporige militaire actie in de strijd tegen het terrorisme van de PKK en om het Koerdische probleem in zijn geheel aan te pakken.

De Assemblee vraagt aan de EU-landen de nodige maatregelen te nemen om op hun grondgebied alle activiteiten verbonden aan de PKK tegen te gaan, meer bepaald illegale praktijken zoals rekrutering van terroristen, aanzet tot haat en geweld, witwassen van geld en drughandel.

Zij nodigt de EU-landen tevens uit om Turkije aan te moedigen tot het voortzetten van haar politiek hervormingsproces waarbij de rechten van alle burgers, Koerden inbegrepen, worden nageleefd.

Anderzijds spoort zij de Koerdische gemeenschappen in Turkije aan om hun culturele identiteit enkel en alleen met vredelievende middelen te verdedigen.

Het Wijzigingsverdrag en de veiligheid en defensie van Europa – Antwoord op het jaarlijks verslag van de Raad (Verslag C/1979 van de h. Jean-Pierre Masseret: Aanbeveling 812 en Richtlijn 126)

De Assemblee is tevreden met de goedkeuring van het Wijzigingsverdrag, dat het einde zou kunnen betekenen van de nooit eerder geziene identiteitscrisis van de EU. Zij betreurt het evenwel dat de tekst van het Wijzigingsverdrag voor de burgers nog minder leesbaar is voor de burgers dan het grondwettelijk verdrag.

De Assemblee stelt vast dat in de voorzienbare toekomst, de NAVO bevoegd zal blijven voor de gemeenschappelijke defensie en dat de verwezenlijking van een gemeenschappelijke Europese defensie een doelstelling op lange termijn blijft. De Assemblee merkt inderdaad op dat de Lidstaten niet klaar zijn om af te zien van hun soevereine rechten inzake hun buitenlands en veiligheidsbeleid, en dat die kwesties tot het intergouvernementele domein zullen blijven behoren.

De Assemblee betreurt het dat het Wijzigingsverdrag een democratisch deficit vertoont in het hoofdstuk inzake het GBVB, en dat het verder geen enkel consultatiemechanisme voorziet met een instantie samengesteld uit vertegenwoordigers van de nationale parlementen, noch enige vorm van rechtstreekse informatie aan de nationale parlementen, en dat ondanks het feit dat zij het laatste woord hebben over het opstarten van een militaire operatie en over de financiering ervan.

In haar aanbeveling vraagt de Assemblee haar te steunen in haar activiteiten voor de democratische opvolging van de Europese veiligheids- en defensievraagstukken, en om haar expertise ter zake ter beschikking te stellen van de nationale parlementen.

In haar richtlijn stelt zij de vereenvoudiging voor van de verschillende statuten van haar leden om zo haar schakelrol inzake het Europees Veiligheids- en Defensiebeleid (EVDB) te verbeteren. Zo zou het aantal statuten binnen de Assemblee van zeven tot drie worden teruggebracht: de “leden” zouden alle EU-Lidstaten zijn, de “geassocieerde leden” zouden de Europese niet-EU landen zijn die deel uitmaken van de NAVO, en de “partners” zouden de overige Europese landen zijn.

In zijn tussenkomst heeft *volksvertegenwoordiger Daniel Ducarme* zich verheugd over het feit dat het Wijzigingsverdrag ontegensprekelijk een vastberaden stap is in de richting van een echt gemeenschappelijk Europees veiligheidsbeleid.

Hij onderstreepte dat het belangrijk is, in het raam van de geopolitieke verdeling van de invloedssferen, te zorgen voor de aanwezigheid van Europa in de wereld, in conflictzones, en, indien nodig, voor de verantwoordelijkheid voor haar eigen defensie.

Volgens hem is het van wezenlijk belang om de klemtoon te leggen op de problematiek van het democratische deficit. In die context betreurde hij de afwezigheid van een debat met een vertegenwoordiger van de Franse regering (tijdens de zitting was Frankrijk vertegenwoordigd door een diplomaat), terwijl Frankrijk weldra de WEU zal voorzitten en President Sarkozy recent het Europees Parlement heeft toegesproken. Hij maakte zich daarbij de bedenking: “Is het een teken?”. In voorkomend geval heeft hij erop aangedrongen dat de Raad en het voorzitterschap van de Raad eraan herinnerd worden dat het hun plicht is aanwezig te zijn voor de Assemblee die ter zake bevoegd is. Volgens hem moet die boodschap worden overgebracht voor de toekomst.

Hij heeft verder het probleem aan de orde gesteld van de territorialiteit inzake het defensiebeleid. Hij vroeg zich af hoe de Assemblee een daadwerkelijke controle zal kunnen uitoefenen, rekening houdend met het Europese deel van het Europese NAVO-grondgebied, met de Turken die eraan deelnemen zonder een vooruitzicht op een snelle toetreding tot de EU. Voor hem houdt dat in dat de WEU haar structuur moet aanpassen en, naar analogie van de COSAC die de nationale parlementen vertegenwoordigt voor andere aangelegenheden, een specifiek Reglement moet uitwerken dat het Europees Parlement via de WEU verbindt met de nationale parlementen voor de uitoefening van de democratische controle.

Ontwerpbegroting van de Assemblee voor 2008 (Verslag C/1987 van Mevr. Doris Barnett)

Advies over de begrotingen van de ministeriële organen van de WEU voor 2007 (Verslag C/1988 van de h. John Greenway: Aanbeveling 813)

Rekeningen betreffende de uitgaven van de Assemblee voor 2006 (Verslag C/1977 van de h. John Greenway: Motie)

Na de verwarring van de laatste jaren, wordt de ontwerpbegroting van de Assemblee gekenmerkt door een stabiliteit van de uitgaven.

De Assemblee is tevreden over het feit dat de relatie met de Raad opnieuw onder het teken van samenwerking staat, terwijl zij toch enkele keren voorbehoud maakt bij de resultaten. De organisatie van twee plenaire zittingen per jaar, met op de dagorde heel actuele thema's, vergt voorbereidend werk zoals commissievergaderingen, bezoeken, colloquia en seminars. In 2007 heeft de Assemblee reeds 60.000 euro moeten besparen op haar operationele kosten, en voor 2008 heeft de Raad 25.000 euro bijkomende besparingen opgelegd, waardoor de Assemblee voor een heuse uitdaging staat om haar opdrachten en activiteiten te kunnen voortzetten.

De Assemblee is de verbinding tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement voor wat betreft de EVDB, een domein waarin de nood aan een globale parlementaire controle zich meer en meer laat voelen. Vandaar het belang om het werk van de Assemblee beter te coördineren met dat van het Europees Parlement.

De Assemblee dient over voldoende middelen te beschikken, opdat beide partners op gelijke voet zouden staan.

De soldaat van de toekomst: Europese initiatieven – Antwoord op het jaarlijks verslag van de Raad (Verslag C/1990 van Mevr. Elvira Cortajarena Iturrioz: Aanbeveling 814)

In haar aanbeveling geeft de Assemblee de zes belangrijkste Europese programma's weer betreffende de "soldaat van de toekomst", te weten "IdZ-ES" (Duitsland), "COMFUT" (Spanje), "FELIN" (Frankrijk), "Soldato Futuro" (Italië), "FIST" (Verenigd-Koninkrijk) en "MARKUS" (Zweden). Die programma's hebben allemaal gemeen dat zij de infanterie spitstechnologie bieden voor een netwerkgerichte aanpak van de militaire operaties, maar zij hebben tevens het kenmerk om ontworpen, ontwikkeld en gefinancierd te zijn volgens strikt nationale plannen.

De Assemblee meent dat de huidige stand van zaken van de nationale programma's het niet mogelijk maakt ze samen te smelten tot een gemeenschappelijk Europees programma. Hun punten van overeenkomst en het feit dat de Europese strijdmachten vaak met multinationale formaties van verschillende legers optreden, pleiten evenwel voor een convergentie van de inspanningen en voor een streven naar een grotere interoperabiliteit en naar gezamenlijke oplossingen.

In haar aanbevelingen stelt de Assemblee meer bepaald voor dat de Europese staten die programma's voor de "soldaat van de toekomst" ontwikkeld hebben, hun inspanningen tot modernisering voortzetten, waarbij zij die programma's een meer Europese richting en een verhoogde interoperabiliteit geven. Zij stelt hen voor om op termijn de ontwikkeling en de modernisering van de huidige programma's te overwegen met de bedoeling te komen tot een "Europese soldaat van de toekomst", die interoperabel is met die van de geallieerden en van de niet-Europese partners van de NAVO.

De Assemblee meent dat het Europees Defensie Agentschap (EDA) het ideale instrument is om synergieën en een Europese samenwerking te ontwikkelen met het oog op gemeenschappelijke programma's inzake de "soldaat van de toekomst". In dat perspectief is het Gezamenlijke Investeringsprogramma - Force Protection (JIP-FP), opgestart in 2006, waaraan 20 Europese Staten deelnemen (19 EU-leden en Noorwegen), een zeer positief initiatief.

De samenwerkingsmogelijkheden met China inzake defensie-uitrusting (Verslag C/1989 van de h. Edward O'Hara: Aanbeveling 815)

De Assemblee vraagt de EU om voorzichtig de richting uit te gaan van de opheffing van het embargo op de wapenuitvoer naar China, die werd opgelegd na de brutale onderdrukking van de betogingen op het Tienanmen-plein door de overheden van het land in 1989.

De Assemblee vindt dat de EU een debat moet opstarten over de eventuele modaliteiten van een opheffing van het embargo op defensie-uitrusting met bestemming China, waarbij de Europese Commissie, het Politiek en Veiligheidscomité (COPS), het Europees Defensie Agentschap en de Europese defensie-industrie worden betrokken, en waarbij rekening wordt gehouden met volgende factoren:

- de mogelijkheid dat het embargo kan vervangen worden door een EU-gedragscodex over wapenuitvoer die juridisch afdwingbaar is;
- de noodzaak van de toetreding van China tot de internationale non-proliferatieregimes;
- de noodzaak om de samenwerking aan te moedigen inzake onderzoek en ontwikkeling en voor technologieprojecten;
- het feit dat er rekening dient te worden gehouden met eventuele ongunstige gevolgen voor industriële sectoren die zwak staan op het vlak van concurrentie, zoals de draagraketten.

Verder roept de Assemblee China op om blijk te geven van een sterke wil om vooruitgang te boeken op het vlak van de mensenrechten.

Maar de Assemblee waarschuwt ook voor het feit dat het opheffen van het embargo vanwege de EU de transatlantische betrekkingen erg zou kunnen benadelen, en tevens spanningen zou kunnen creëren, niet alleen tussen de EU en de Verenigde Staten, maar ook binnen de NAVO. Zij doet verder opmerken dat de Verenigde Staten er zich reeds verscheidene keren tegen verzet hebben, terwijl de geringe belangstelling die Rusland aan de dag legt wel eens te maken zou kunnen hebben met het feit dat het op wereldvlak de tweede uitvoerder is van zware conventionele wapens naar China.

In zijn interventie heeft *senator Paul Wille* stelling genomen voor de opheffing van het embargo. Hij heeft onderstreept dat wij niet moeten proberen om onze Westerse waarden op te dringen aan China. Volgens hem is het een vergissing te denken dat de Chinese publieke opinie streeft naar een Europese democratie, vermits de grote meerderheid van de bevolking vreest dat de invoering van ons systeem nadelig zou zijn voor de economische groei.

Hij heeft gezegd dat men kritisch moet zijn, maar dat men eveneens de problemen van China moet kennen: China vertegenwoordigt 21% van de wereldbevolking, maar bezit slechts 7% van de bruikbare gronden en 7% van de reserves van drinkbaar water. In 2003 waren er in China meer dan 10% bejaarden van meer dan 60 jaar; in 2030 zullen dat er 30% zijn. Hij verklaarde dat China berekend heeft dat het een groei van 7% nodig heeft om belangrijke problemen op te lossen, zoals de voorzieningen voor drinkbaar water en de invoering van systemen van levensverzekeringen. Hij onderstreepte dat het belangrijk is China de nodige tijd te laten om de achterstand in te halen, zoniet zullen er problemen opduiken.

Volgens de spreker wil China een doorslaggevende rol spelen in zijn eigen regio, en ook erbuiten. Hij onderstreepte dat er nu nieuwe beslissingnemers zijn, en dat in de toekomst vele internationale conflicten, zoals bijvoorbeeld Iran, geregeld zullen worden zonder de protagonisten uit het verleden, te weten Europa en de Verenigde Staten.

Hij waarschuwde voor de dominante ingesteldheid en de Europese zelfgenoegzaamheid. In die context heeft verklaarde hij dat het verslag een grote toegevoegde waarde heeft omdat er voor het eerst sinds lange tijd genuanceerder te werk gegaan wordt en afgestapt wordt van het oude taalgebruik.

De financiering van het externe optreden: de rol van de nationale parlementen (Verslag C/1984 van de h. John Greenway: Resolutie 132 en Richtlijn 127)

De Assemblee vertrekt van de vaststelling dat het de nationale parlementen zijn die de kredieten moeten goedkeuren bestemd voor defensie en voor Europese en internationale militaire interventies.

De verveelvoudiging van het externe optreden, met name van de EVDB-missies, hun hoge kosten en de verschillende nationale en internationale financieringsplannen, maken het moeilijk om te beoordelen of de kredieten beantwoorden aan de noden van de missie, dan wel de politieke doelstellingen de aangegeven investeringen waard zijn.

Bij die begrotingsoefening weten de nationale parlementen niets af van de reële bijdrage van andere landen die deelnemen aan dezelfde missies, en evenmin van de gemeenschappelijke EU-bijdrage.

De Assemblee meent dat de nationale parlementen en het Europees Parlement een reeks maatregelen moeten nemen om de leegte te dichten inzake de parlementaire opvolging van het externe optreden inzake defensie en veiligheid.

Onder de maatregelen vinden wij de organisatie van specifieke zittingen van de nationale parlementen voor het onderzoek van de documenten, verschaft door de regeringen aan de parlementen, die een overzicht geven over de kosten van de lopende missies met een klare en duidelijke verantwoording van de uitgaven. Verder is het nodig de burgers informatie te verschaffen over de aanwending van het belastingsgeld. Andere maatregelen betreffen het uitwerken van een permanente verbinding tussen de Assemblee en het Europees Parlement om de gemeenschappelijke kosten van de EVDB te analyseren, en gaan over het organiseren door de Assemblee van een seminarie om de parlementairen te informeren over de financiering van het externe optreden.

Inlichtingendiensten en parlementaire controle – Antwoord op het jaarlijks verslag van de Raad (Verslag C/1983 van de h. Paul Wille: Resolutie 133)

In zijn voorstelling heeft *senator Paul Wille*, rapporteur voor de commissie van de parlementaire betrekkingen en public relations, doen opmerken dat er vele wijzigingen opgetreden zijn sinds het vorige verslag dat de Assemblee in 2002 gewijd had aan het onderwerp, dat meer bepaald de media, de burgers en de nationale parlementen aanbelangt. Hij onderstreepte dat het een onderwerp is dat niet onverschillig laat, vermits het ergens wat paradoxaal is om in het geheim te moeten werken voor de verdediging van een open samenleving.

Hij verklaarde dat de resolutie de aandacht van de parlementen vestigt op de noodzaak om hun prerogatieven te verdedigen en om de obstakels weg te werken die hen verhinderen perfect op de hoogte te zijn van de activiteiten van de inlichtingendiensten. Volgens hem moeten de parlementairen handelen, zonder te wachten op een initiatief van de regering, om ervoor te zorgen dat de activiteiten, waarbij veelal een beroep wordt gedaan op nieuwe technologieën, de democratische beginselen niet schenden. Hij verklaarde dat zij zelf een gedragscode moeten uitwerken en moeten zorgen voor een evenwicht tussen de noodzaak van geheimhouding en een legitieme en efficiënte controle van de regering. Hij onderstreepte dat de samenwerking versterkt moet worden met de parlementaire controlecomités van andere landen, en dat de parlementen voldoende personeel en technische middelen ter beschikking moeten stellen van de

controlecommissies, want zij moeten efficiënt en geloofwaardig kunnen optreden in de ingewikkelde wereld van de inlichtingendiensten.

Volgens hem draait alles om de fundamentele vraag te weten hoe de parlementen de controle op de inlichtingendiensten kunnen behouden. Hij heeft doen opmerken dat het antwoord niet zo eenvoudig is, omdat velen van mening zijn - vooral in de regeringskringen - dat de parlementen niets te zien hebben in die kwesties en dat zij ter zake noch tot een onderzoek moeten overgaan, noch zich erover moeten uitspreken.

Volgens de spreker moet men zich eveneens afvragen wat de plaats kan zijn van de mensenrechten in de methodes van de inlichtingendiensten en hoe de politieke neutraliteit van de diensten gevrijwaard kan worden.

Hij onderstreepte dat voor de democratische controle van de inlichtingendiensten een globale cultuur vereist is die de legitimiteit van de rol van de inlichtingendiensten in een democratie steunt.

Hij heeft doen opmerken dat, sinds de aanslagen van 11 september, de bezorgdheid voor een grotere transparantie en een betere bescherming van de mensenrechten plaats heeft moeten ruimen voor de noodzaak om de capaciteiten op te drijven van de inlichtingenwinning en van de efficiëntie van de diensten. Volgens hem zijn die twee vereisten niet tegenstrijdig, in zoverre een echte parlementaire controle mogelijk is.

Hij heeft het feit naar voren geschoven dat de parlementaire controlecommissies steeds meer en meer moeten vechten om informatie vanwege de regeringen te verkrijgen. Volgens hem is er een tendens om zich te ontdoen van de parlementaire controle en nieuwe formules aan te wenden die de parlementen buiten het proces plaatsen.

Hij heeft tevens het probleem bekeken vanuit een internationaal oogpunt. Hij verklaarde dat er sinds 1992 op Europees niveau een groepering is van internationale agentschappen samengesteld uit Europol, het Satellietcentrum van de EU, de Inlichtingenafdeling van het militaire hoofdkwartier van de EU, en Sitcen (Joint Situation Centre). Hij onderstreepte de noodzaak om een parlementaire opvolging uit te werken voor die Europese agentschappen met de deelname van het Europees Parlement en van de nationale parlementen.

Samenvattend verklaarde hij dat de Assemblee, in de resolutie, de nationale parlementen uitnodigt om hun parlementaire prerogatieven te verdedigen, om de parlementsleden in de controlecommissies aan te sporen om zichzelf regels op te leggen om een klimaat van vertrouwen en een echte inlichtingencultuur tot stand te brengen, om samenwerkingsvormen te bestuderen met de parlementaire controlecommissies van andere landen, om de noodzaak te verdedigen van een aangepaste wetgeving die de democratische beginselen vastlegt in de nieuwe methodes van inlichtingenwinning, en, tot slot, om het personeel en de technische middelen zo goed mogelijk aan te wenden voor een efficiënte en geloofwaardige structuur van de controlecommissies.

* * * * *

Recente publicaties van het “*Institute for Security Studies*” (Chaillot Papers)

N° 106 – Pioneering foreign policy – The EU Special Representatives, Giovanni Grevi, oktober 2007

N° 105 – Seeing blue: American visions of the European Union, Esther Brimmer, september 2007

N° 104 – Regional cooperation in the Western Balkans, Milica Delevic, juli 2007

N° 103 – Transformational diplomacy, Justin Vaïsse, juni 2007

N° 102 – Fermer Yalta, Salomé Zourabichvili, mei 2007